

Utószó egy anyaotthonhoz

Összeállításunk írásai olyan helyzetben születtek – egymás után, több mint fél éves intervallumot átfogva –, amikor LEA (Leány és Anya Otthon) bajban volt. Küzdött a fennmaradásért, az elismerésért, a szakmaiságért, de nap mint nap küzdött a bentlakókért is. Azóta sokféle változást ért meg az intézmény, amely nem más, mint egy alapítványi fenntartású anyaotthon. Az alapítvány elnökének, az otthon korábbi vezetőjének és egyik volt munkatársának tapasztalatait, gondjait szerettük volna megjelentetni egyidejűleg, mert így válhatna láthatóvá, hogy többféle megközelítés, álláspont létezik – és nemcsak egyetlen eset kapcsán. Az itt leírt esettanulmánynak is többféle olvasata van. Szakmai alapkérdésekkel tele.

Sajnos, a következő oldalakon csak azt olvashatják, amely objektivitásra törekvő, a másik, vállaltan szubjektív leírást **Hogyan lehetséges, hogy súlyos bántalmazást szenvedett egy baba nálunk? És miért is adta az anyja örökbe? címmel, és megváltoztatott névvel** csak az Intézmény honlapján (<http://www.leanyanya.hu/eletmesek.htm>). Szerzője – az alapítvány elnöke – nem kívánta az együttes megjelenést.

Véleményünk szerint azonban tanulságos lehet mások számára is mindaz, ami nem a hely jellegzetessége, hanem az intézménytípus, a hasonló intézmények mindennapi dilemmája, még ha itt sok speciális vonással találkozunk is. Időközben felmerült a gödöllői, sok éve működő családok, anyák átmeneti otthonának megszűnése is, ami tovább erősíti azt a felvetést, vajon mennyire átgondolt, adekvát a jelenlegi szabályozás, milyen mértékben segíti a rászoruló várandósokat, gyerekeket, családokat.

■ NEHÉZSÉGEK, ALTERNATÍVÁK

2004 novembere és 2005 szeptembere között egy anyaotthon létrehozásán és beindításán dolgoztam. Az alapítvány elnökének eredeti elképzelése szerint ez az anyaotthon speciális feladatokat hivatott ellátni: krízisben lévő várandós és kisbabás fiatal nők segítése. Az elképzelés szép volt, azonban a megvalósítás terén számos nehézségbe ütköztünk. Mivel folyamatos jelzéseink ellenére sem történt érdemi változás, távoztam az intézmény éléről három munkatársammal együtt.

Ebben az írásban ezeket a nehézségeket szeretném feltárni, illetve ehhez kapcsolódóan különböző alternatív megoldásokat is ismertetni.

■ SZAKMAI DILEMMÁK

Eredeti elképzelések...

Az alapítvány kuratóriumának eredeti elképzelése az volt, hogy tinédzser várandós lányokat vegyen fel, akik alakíthatóak és fogékonyak, akik szó szoros értelemben nem szociálisan hátrányos helyzetűek, pusztán a nem kívánt terhesség okoz krízist az életükben. Számukra kívánt egy olyan intézményt létrehozni, amely leginkább egy bentlakásos iskolához hasonlít. A kamasz lányok kötött napirend keretében sajátították volna el az „anyai, szülői ismereteket”; szellemileg, lelkileg, fizikailag felnőve így a gyermekvállalás feladatához.

■ Az intézmény közigazgatási formája

Az alapítvány vezetője elképzeléseihez kiválasztotta a Gyermekvédelmi törvény által meghatározott intézmények közül a Családok Átmeneti Otthonát (CSÁO), mert ezt érezte legmegfelelőbbnek, és erre állami normatívát is lehet igényelni. A jogszabályok és az állami normatíva értelmében a CSÁO arra hivatott, hogy szállást, gondozást, családgondozást nyújtson lakhatással

nem rendelkező családoknak. Amit az alapítvány vezetője szeretett volna, az sokkal inkább egy lánynevelő intézet, foglalkozásokkal, iskolával, és tulajdonképpen egy a külvilágtól nagyon is elzárt életformával. Ez a kettő nem ugyanaz. Az utóbbihoz egész biztosan jelentősen több személyzet, nagyobb anyagi háttér szükséges, valamint egészen más dilemmákat vet föl a „kivitelezés” terén is.

Az is egyértelmű volt, hogy kiskorúak felnőtt hozzátartozó nélkül nem vehetők fel Családok Átmeneti Otthonába (CSÁO), erre csak a Gyermek Átmeneti Otthona adhatott volna megfelelő formát. Ebben az esetben viszont nagyobb létszámú személyzetet kell alkalmazni, más jogi, szakmai feltételek között, amelynek bérköltsége a CSÁO-val azonos normatívából már nehezebben fedezhető, így az alapítvány létrehozója a gyerekotthont nem tartotta megfelelő formának.

Az otthont megálmódók speciális célcsoportot szeretettek volna fogadni, de ezt egy „általános” formába kényszerültek beépíteni. A CSÁO sok tekintetben nem felel meg ennek a cél-nak. Egy otthon sikeres működéséhez a formát és a tartalmat jobban össze kell hangolni. Amennyiben CSÁO-t hozunk létre, bizonyos speciális elképzeléseinket fel kell adnunk (pl. várandós kiskorúak befogadása, kötött szigorú napirend stb.), hiszen felnőtt nőknek mások a problémái és az igényei is.

■ A célcsoport jellemzői

- Szociális háttér

A jelentkezők 99%-áról elmondható volt, hogy a gyermek(eik) születés(e) előtt (attól függetlenül) is nagyon nehéz élethelyzetben éltek (hajléktalanság, nehéz családi háttér, intézeti múlt, szenvedélybetegségek, párkapcsolati nehézségek, tartós munkanélküliség, családon belüli bántalmazás áldozatai stb.). Elgondolkodtató, hogy az eredeti elképzelésnek megfelelő-

en tinédzser/ fiatal, viszonylag rendezett élethelyzetű, ámde krízisterhes lányok miért nem jelentkeztek. Több ezer szórólapot juttattunk el országszerte, több száz védőnőhöz, orvoshoz, gyermekvédelmi intézményhez, alapítványhoz stb. Heteken keresztül naponta többször felhívás szólt több rádiócsatornán. Sok riport volt tévében, rádióban, újságokban. Talán ez még kevés volt, hiszen sok idő kell, amíg a köztudatban megjelenik egy újszerű szolgáltatás? Vagy egyszerűen arról van szó, hogy azok jöttek, akiknek a legnagyobb szükségük volt menhelyre? Talán az eredeti célcsoport mégis meg tudja oldani valahogy a problémáját természetes támogató közegében? Feltehetően a „csak” krízisterhes lányok megijednek attól az alternatívától, hogy kikerüljenek eddig megszokott életkörülményeik közül (család, barátok, tanulmányok stb.) és egy anyaotthonba költözzenek be egy-másfél évre: feltehetően a család is alternatívát kínált. Tény,

hogy az első 6 hónap alatt csak egy-két lány jelentkezett, akik az eredeti elképzelésnek „szigorúan megfeleltek”, azonban ők sem költöztek be, mert más megoldást találtak.

Tehát főként nem fiatal nők, anyák jöttek, akik kisbabájuk vállalása miatt váltak otthontalanná, elutasítottá, hanem olyan otthontalan, hátrányos helyzetű nők, akik gyermeket vártak, vagy a közelmúltban szültek.

Egy új típusú szolgáltatás beindításánál nagyon fontos, hogy a tényleges igényekre válaszoljon. A szükségletfelmérésnek alaposnak kell lennie. (Ebben az esetben az alapítvány elnöke gyakorlatilag a kiskorúak körében tapasztalható nagyszámú abortuszra alapozta az anyaotthon létrehozását, ami kétségtelenül nagy probléma, de nem biztos, hogy egy ilyen típusú intézménnyel csökkenthető.) Fontos mind az elérendő célok kialakításánál, mind a megvalósításnál, hogy ne szakadjunk el a realitástól.

- Anyák újszülöttjeikkel

Természetesen, mint minden anyaoththonban, a lakóknak sok problémájuk volt az anyaszereppel, gyermekük elfogadásával, gondozásával, párkapcsolatukkal, családi kötelezésekkel, a kinti élettel. Jelen írásban nem szeretnék erre részletesen kitérni, csupán néhány más anyaoththonhoz képest meglévő specifikus dolgot megemlíteni.

Az eredeti elképzelések szerint ebbe az otthonba minden nő újszülött kisbabával érkezik (vagy még várandósan), azaz többségük „kezdő anya”. Így itt sokkal nagyobb annak a kockázata, hogy gyermeküket mégsem vállalják (örökbe adják, vagy nevelőcsaládba, csecsemőotthonba kerül), mint más CSÁO-kban, anyaoththonokban, ahol többen már nagyobb gyerekekkel érkeznek. Más anyaoththonban „vegyesen” vannak „kezdő” és „haladó” anyák. A nagyobb tapasztalattal rendelkezők segíthetik a kevésbé tapasztaltakat, megtanítva így egymásnak számos dolgot. Az ide bekerülő anyák számára az itt töltött idő sorsdöntő fontosságú: anyaként gyermekükkel maradnak, vagy nélkülük folytatják életüket. A gyermek elfogadásának, vállalásának kérdése ezekben a hónapokban dől el.

A szülés, az újszülött ellátása legtöbbször számára fizikálisan és mentálisan is rendkívül nagy teherterhelést jelent. Az alapítvány vezetője alapelvnek tartotta, hogy a kisbabákkal csak a saját édesanyjuk lehet. Gyermekükkel így a nap 24 órájában, folyamatosan együtt kellett lenniük. Reggel 7-kor volt az ébresztő és napközben az anyák már nem fekdühetek vissza pihenni. (Jelenleg 4 hónapos, igen rosszul alvó kisfiammal vagyok otthon, és tapasztalatból tudom, hogy kínzás egy átvirrasztott éjszaka után korán kelni és lemondani a napközbeni pihenésről.) Véleményem szerint a szigorú rendszabályok, az otthon házirendje sokszor nemhogy könnyítették, de nagyon megnehezítették sok anyá életét.

Nagyon fontos lett volna, hogy a személyzet időnként tehermentesítse az anyákat, időlegesen átvállalva tőlük a teendők egy részét. Így az anyák lehetőséget kaptak volna arra, hogy feszültségüket ne kisbabájukon vezessék le. Kellett volna egy főállású pszichológus, aki rendszeresen dolgozik azokkal a nőkkel, akik segítségével képessé váltak volna saját lelki problémáik, traumáik feldolgozására, ezáltal a gyermekeik való megfelelő gondozására, nevelésére is. Az első félévben sajnos egyáltalán nem volt pszichológus alkalmazásban, és a későbbiekben is akadtak gondok.

- A lakók anyagi helyzete, továbblépési esélyei

Az otthonba bekerülő várandós nők általában semmiféle jövedelemmel nem rendelkeztek (GyES-t, családi pótlékot is csak hónapok múltán, gyermekük születése után kaptak). Többségük az otthonba kerülés előtt alkalmi munkából élt, sokan tartósan munkanélküliek voltak, egyeseket az aktuális élettársuk tartott el, de olyan is akadt, aki prostitúcióból tartotta fenn magát. Így ha várandósan kerültek be, semmiféle jövedelemmel nem rendelkeztek, a szülés után nem kaphattak GyÁS-t majd GyED-et sem (csupán az alacsony összegű GyES-t és családi pótlékot).

Mivel az állami normatíván kívül támogatást nem kapott az otthon, így a bekerülő lányoknak, asszonyoknak csak a lakhatást, tisztálkodást tudtuk biztosítani, az ételmezt és minden egye-

bet maguknak kellett megvenniük. Felmerült annak a lehetősége, hogy bedolgozást, alkalmi munkát vállaljanak. Ez azonban nagyon nehezen volt kivitelezhető, hiszen a terhesség utolsó szakaszában és közvetlenül a gyermekszületés után (ez nagyjából az otthonban töltött teljes időszak) az anyák nem tudtak, nem voltak képesek munkát vállalni, végezni. Többen, több gyermekkel együtt költöztek be, és mivel a környékbeli óvodák és bölcsődék telítettségre hivatkozva nem tudták a gyerekeket fogadni, így az itt lakó anyáknak nem volt esélyük arra, hogy a kiköltözésre pénzt rakjanak félre. Ez azt eredményezte, hogy a lakók képtelenek voltak előtakarékoságot folytatni, azaz az otthonból való kigondozásuk is kérdésessé vált. Tudjuk, hogy a legtöbb Családok Átmeneti Otthonából nagyon nehéz a kiköltözés, pedig a lakók (szülők) többsége munkából rendszeres jövedelmet szerez. Ebben az otthonban sajnos még ez sem volt adott.

Amennyiben a továbblépés szempontjából egy kiemelten hátrányos helyzetű csoportot szeretnénk fogadni a Családok Átmeneti Otthonában, fontos mindenképp megtalálnunk azokat a lehetőségeket, eszközöket, amik a lakókat segítik a továbblépésre, az otthonból való kiköltözésre. Pályázati forrásokból pénzt kell találni arra, hogy az otthonban töltött idő alatt teljes ellátást kaphassanak, hogy az anyasági támogatásokat, családi pótlékot élettakarékoságként félre tudják tenni. Szükséges lenne az önkormányzatokkal szerződést kötni bérlakások kiutalása céljából. Ennek kiépítése nélkül nagyon kockázatos befogadni kisgyermekes anyákat, és felelősséget vállalni értük.

Az otthon lehetőséget kívánt nyújtani lakói számára, hogy az itt töltött egy, másfél év alatt szakképesítést szerezzenek. Ennek kapcsán, az eredeti célcsoport változása, valamint az anyák élethelyzeti különbözősége újabb problémákat vetített előre. A tanulás még egy arra erősen motivált, nyugodt körülmények között élő embernek is plusz megterhelést jelent.

Kérdés, hogy mennyire terhelhető egy szülés előtt vagy után lévő fiatal nő? Az anyák az első hónapokban fáradtak, a gyakori éjszakai felbúrástól kimerültek voltak. Egész napjukat lekötötte a kisbabájukkal való törődés, a takarítás, főzés, mosás, bevásárlás, hivatalos ügyeik intézése. Helyzetüket nehezítette, hogy nem volt lehetőség arra, hogy a személyzet alkalmanként gyermekükre vigyázzon. Ezen kívül az eredeti koncepció alapján az alapítvány elnökének elvárása az volt, hogy a több ezer négyzetméteres kertet gondozzák, tanuljanak és alkalmi munkát is vállaljanak.

Egy ilyen típusú intézmény akkor tud igazán hatékonyan működni, ha hozzá kapcsolódik, pl. helyettes szülői hálózat, Gyerekek Átmeneti Otthona, napközbeni ellátás, illetve egyéb olyan intézmény, amely képes arra, hogy alkalmanként helyettesítse a szülőt, tehermentesítve őt nehéz periódusokban.

- Kötelezettségek

Az anyaoththon kötött napirenddel, szabályokkal működött, amelyek véleményünk szerint túl szigorúak és merevek voltak. Természetesen a működéshez, az együttéléshez számtalan rendszabály és kötelezettség tartozik. Mégsem lehet pusztán szabályok mentén motiválni a lakókat.

Kérdés, hogy mennyire lehet (kell-e kötelezni egy sok min-

dent megélt felnőtt nőt, hogy szabadságában korlátozva, a világtól elzárva éljen, hogy csak heti két alkalommal fogadhasson látogatókat, hogy élettársával, gyermeke apjával ne lehessen együtt, hogy egy 4000 m²-es kertet kaszáljon, hogy ne nézzen tévét, hogy más nőkkel együtt közösen főzzön, gyöngyöt fűzzön, vagy éppen madáretetőt készítsen? Az is kérdés, hogy ennek eléréséhez milyen eszközöket alkalmazhatunk?)

Kit és miként lehet elküldeni a házirend megszegéséért, és ebben az esetben mi lesz a gyermekével?

A szakképzés elindításakor az alapítvány vezetője kötelezőv tette az iskolába járást, mondván, hogy aki nem jár, az nem maradhat az otthonban. Szerintünk egy CSÁO-ban nem lenne szabad ilyen jellegű kötelezettségekhez kötni a lakhatást. Senki sem küldhető el azért, mert nem tud, vagy nem akar iskolába járni. A CSÁO-ban az anya is gyermeke jogán tartózkodik. Több lány érezte úgy, hogy számára túl nagy erőfeszítést kíván az iskola (volt, akinek beteg kisbabáját kellett rendszeresen kezelni, naponta tornáztatni stb.), és attól tartott, hogy a tanulás majd a gyermekével való foglalkozás rovására megy. (Sajnos erre a későbbiekben példát is láthattunk.) Másrészt az iskola elvégzése miatt minden lakónak a másfél év végéig itt kellett volna maradnia. Ez ellenkezik a szociális munka gyakorlatával, hiszen az a feladatunk, hogy a lehetőségekhez képest minél hamarabb kigondozzuk a klienseket. A felmerülő kérdések ellenére az iskola szeptemberben (már távozásunk után) beindult.

- Párkapcsolat, külső kapcsolatok

Az otthont nehezen lehet megközelíteni (mind tömegközlekedéssel, mind személygépkocsival). Sokszor ez volt az oka annak, hogy a lakók hozzátartozói, a gyerekek apja, családtagok, barátok ritkán jöttek. Nehezítette a hozzátartozók, látogatók fogadását a szigorú látogatási idő is. Épp így nehézkes volt az otthonból eljutni Budapestre vagy máshová. Az utazás fárasztó és drága. A lakók közül többen szerettek volna élettársukkal együtt beköltözni, de az anyaotthon csak nőket fogadhat.

Azt tapasztaltuk, hogy a lányok nagyobb része egy számukra fontos párkapcsolatból volt kénytelen kiszakadni, mert nem találtak olyan otthont, ahova párjukkal együtt mehettek volna. Másoknál meg az volt a gond, ha másfél évig „elzárta” élnek az otthonban, akkor hogyan találhatnak partnert?

Több nőt bántalmazott partnere (vagy más családtagja: szülei, nevelőszülei stb.). ők menedéket kerestek, és átmenetileg örültek annak, hogy a „világ háta mögé” rejtőzhetnek, mások viszont nagyon nehezen éltek meg, hogy távol kerültek szeretteiktől.

Fontosnak tartom, hogy egy ilyen intézmény segítse a lakókat kapcsolataik ápolásában, különös tekintettel a gyermekeik apjával, élettársukkal való kapcsolattartásban. Ideális lenne, ha azok az anyák, akik gyermekük születésekor együtt éltek (vagy együtt szerettek volna élni) párjukkal, olyan otthonba kerüljenek, ahol ez lehetséges. Számomra jobb megoldásnak tűnik, ha egy CSÁO úgy van kialakítva, hogy egyedülálló nőket gyermekkel és párkapcsolatban élőket egyaránt be tud fogadni.

■ A „KIVITELEZÉS” DILEMMÁI

A stáb hét főből állt. Mivel nem heti 40 órát, hanem 168-at kellett ennyi embernek „kitölteni”, így a nap nagy részében egyszerre csak 1-2 munkatárs tartózkodott az Otthonban.

Lehetséges-e az „alapszolgáltatásokon” túl a lányoknak rendszeresen programokat, elfoglaltságokat tartani, iskolát szervezni egy CSÁO-ra méretezett stábbal? Különösen úgy, hogy egy induló intézményt kellett szakmailag, gazdaságilag felépíteni. A munkatársakat maximálisan lekötötték mindennapi feladataik. (Folyamatosan csengő telefon, szinte minden percben történt valami „rendkívüli” a lányokkal vagy csecsemőkkel, számtalan előre kiszámíthatatlan krízist kellett megoldani, nem beszélve a mindennapi teendők és háztartás megszervezéséről. Segíteni kellett a csecsemők körüli teendőkben, az egyéni esetkezelést folytatni, az irodai, adminisztratív munkát végezni: gyerekjóléti szolgáltatásokkal, gyámhivatalokkal való ügyintézés, járandóságok megszerzése, térítési díjak szedése, pályázatok írása, önkéntesek szervezése, adományok fogadása és megköszönése, könyvelés előkészítése, a házgondnoki, szerelési munkálatainak bonyolítása, valamint mindenről folyamatosan írásbeli beszámolók készítése stb... Kollégáimmal nehezményeztük, hogy az alapítvány vezetője fontos, de az esetmunkához képest sokadrangú dolgokra fekteti a hangsúlyt: követeli a stábtól, hogy ezeket munkaidejébe építse be. Mivel a személyzet létszáma nem volt növelhető, szükséges lett volna a feladatok oly módon való rangsorolása, hogy a lakókkal (különös tekintettel a kisbabákra) való foglalkozás, a szakszerű esetmunka minden helyzetben prioritást élvezzen. Sokszor nem maradt időnk és energiánk a leglényegesebb feladatainkra. (A kerti gaz gyomlálása, a médiában való szereplés, a honlap folyamatos frissítése stb. semmiképpen nem előzheti meg a lakókra való odafigyelést.)

Ebben az intézményben nagyon problematikusnak tartottam, hogy nem tudtunk az alapoktól építkezni. Gyakran a valóságtól elrugaszkodott, ideákon alapuló célkitűzésekben forgácsolódtak fel munkatársak és lakók egyaránt. Nagyon fontos, hogy legyenek hosszú távú és „magasztos” céljaink, de ezek kizárólag saját korlátaink és határaink, a rendelkezésünkre álló eszközök és lehetőségek figyelembe vételével, lépésről lépésre valósíthatók meg.

■ SZEREPKONFLIKTUSOK

Nehéz helyzetet eredményezett az is, hogy az alapítvány vezetője nem rendelkezett szociális szakmai végzettséggel, valamint e téren szerzett tapasztalatokkal sem. Mégis, személyisége és pozíciója révén gyakorlatilag ő határozta meg az intézmény munkatársainak munkáját, így az Otthon életét is.

Az esetkezelésbe is beleszólt, ami szakmailag nagyon problematikus volt, mert nem ritkán a családgyógyógyító véleményével ellentétes dolgokat ajánlott a lányoknak. Az esetmunka folyamán nagyon fontos a bizalom, valamint, hogy problémamegoldó folyamatban gondolkozzunk, ne hirtelen felindulásból, ötletekből cselekedjünk. A lakókat ez véleményünk szerint összezavarta. Hamar megérezték, hogy az alapítvány elnöke és a stáb között alapvető nézeteltérések vannak, és ez az esetmunkához szükséges bizalmat aláásta.

Alapvető kérdés, hogy ha valakinek van egy megvalósításra váró célja a szociális szférában, de szociális szakmai képzettsége, tereptapasztalata (képessége? készsége?) ellenben nincs, akkor jó-e, helyes-e, hogy egy szakmailag képzett és/vagy tapasztalt stáb tagjait irányítja, számon kéri, ellenőrzi? Helyes-e, hogy valaki a szociális szakma elvei, gyakorlata, etikája, jogszabályok adta keretek, sőt időnként a józan emberi gondolkodás, a kliensek és munkatársak akarata ellenére is keresztül akarja vinni (pontosabban egy munkacsoporttal vitetni) akaratát?

A szociális szakma képviselőinek – különösen a civil szférában – fontos elköteleződnie amellest, hogy megfelelően képzett szakemberek foglalkozzanak hátrányos helyzetű emberekkel. Ellenkező esetben ez a célcsoport kiszolgáltatottságát csak tovább erősíti.

■ ANYAGI ÉS ETIKAI DILEMMÁK

■ A ház és bérleti díja

Az ingatlan, amely otthont nyújtott az anyáknak, az Alapítvány elnökének (és családjának) magántulajdona volt. Szociális célra „túl szép”, mondhatni luxus kinézetű. Az alapítvány elnöke avval az elképzeléssel indította az otthont, hogy az Alapítvány egy piaci viszonyok szerint (sokunk véleménye szerint igen magas) bérleti díjat fizet saját tulajdonában lévő ingatlanra. Ezen felül a havi rendszeres házkarbantartási díj illetve az ingatlan adó, SZJA, a kert gondozása stb. is a bérbevevőt, azaz az otthont terheli.

Véleményünk szerint a jelenlegi célcsoportnak egyáltalán nem szükséges, hogy luxus kinézetű, hatalmas kerttel rendel-

kező ingatlant béreljen. (Az ingatlan valóban szép és tágas, azonban sajnos szerkezetileg nagyon sok probléma adódott, pl.: a kazán nem tudta rendesen kifűteni az épületet stb. Az ide bekerülő nők többsége ezelőtt hajléktalan volt (akadt olyan, aki éveig erdőben lakott stb.) Szakmailag semmi nem indokolja, hogy néhány hónapra-, másfél évre valaki a sajátjától ennyire eltérő környezetbe költözzön, utána pedig újra visszakerüljön saját, a jelenleginél jóval szegényebb közegébe.

Természetesen a magas bérleti díjat nem lehetett a normatívából kigazdálkodni, ami az Alapítvány vezetőjét rendkívül rosszul érintette. Néhány hónapos működés után az otthon bezárásának a veszélye is fennállt.

Ez az egzisztenciális bizonytalanság minden munkatársban nagy feszültséget keltett. A stáb azon a véleményen volt, hogy az Otthon érdekeit az szolgálja, ha hosszabb távra inkább olcsóbb ingatlant bérelne. Mindezt írásban is jeleztem és javaslatot tettem egy másik, a célnak megfelelőbb, szerényebb, olcsóbb ingatlan bérlésére. Találtunk is ilyet, azonban ezzel a lehetőséggel az Alapítvány elnöke nem akart élni.

Kérdés, vajon nem jelent-e kontraindikációt, ha az Alapítvány elnöke a saját ingatlanát szeretné magas piaci áron bérelni saját Alapítványának? Miként egyeztethető össze a non-profit cél és a saját anyagi bevétel?

Valamint kérdés az is, mire fordítható az állami normatíva?
Beke Dorottya, volt intézményvezető

Gyermekbántalmazás az Anyaotthonban

Főszereplőnk életútját végigkíséri az erőszak. A történetében résztvevő intézmények képtelenek voltak a sort megszakítani. Sőt.

■ CSALÁDI HÁTTÉR

A lány, akiről szó van, 20 éves, nevezzük Erzsinek. Amikor a Lea Otthon gondozásába került, 18 és fél éves volt.

Három testvérével és édesanyjával él a Tisza mellett egy kis faluban. Az édesapa sokat ivott, az anya szinte egyedül nevelte a gyerekeket. A szülők elváltak. Ezt követően az anya gyermekeivel az eredeti lakhelyükről (Pest megye) egy Tisza melletti kis falu anyaotthonába került. Az édesapa nem sokkal később meghalt, ami a lányt nagyon megviselte. Az italozás és válás ellenére szoros kötődés volt köztük.

A lány kiségitő iskolába járt szellemi képességei miatt. Az öccse nagyon jó, sőt kiváló tanuló. Két kisebb testvére szintén iskolás. Tanulmányi eredményeik jók. A testvérek között mély kapcsolat volt és van. Az édesanya – képességeire hivatkozva – szorosan magához kötötte, és szinte mindent elintézett helyette, nem nevelte önállóságra.

Az anya a faluban nem tudott elhelyezkedni, egészségi-, és idegi állapota az utóbbi időben nagyon megromlott.

Jelenleg is segélyekből, alkalmi munkákból tartja el gyermekeit és önmagát.

■ Előzmények

Az apa még életében, az ital miatt eladta régi házukat. A megmaradt pénzből az anya a fent említett faluban (ahol az anyaotthon is volt) vett egy kis parasztházat. Ez a ház csak jóindulattal nevezhető megfelelő élettérnek egy család számára. Az asszony azonban mindent megpróbált annak érdekében, hogy a gyerekeknek megfelelő ellátásuk legyen. A falu védőnőjének állítása szerint az anya szeretetben nevelte, és a tőle telhető legjobb ellátásban részesítette gyermekeit.

A szomszéd férfi (akinek két nagykorú fia van, és 60 éves) segítette őket. Több éve ennek fejében szexuálisan zaklatta Erzsit. Megfenyegette, hogyha elmondja valakinek, de főleg édesanyjának, megvonja a támogatást és „jaj lesz nekik”. Arról biztosította, hogy ő már – kora miatt – nem alkalmas gyereknemzésre. (Természetesen Erzsit felvilágosultsága sem volt teljes.)